

*Миронець М.А., старший викладач,
Ширко Б.Ф., доцент, к.е.н.,
Волошин І.В. здобувач вищої освіти
першого (бакалаврського) рівня
м. Березне, Україна,
lisinstitute@nuwm.edu.ua*

СИНЕРГІЯ ЦИРКУЛЯРНОЇ ТА ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ ЯК ОСНОВА СТАЛОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

Сучасні глобальні виклики — зміна клімату, виснаження природних ресурсів, деградація екосистем та зростання соціально-економічних ризиків — потребують нових підходів до економічного розвитку. Україна, прагнучи інтеграції до європейського економічного простору та виконання цілей сталого розвитку ООН, потребує комплексної моделі переходу до екологічно відповідальної економіки. Одними з провідних напрямів цього процесу є циркулярна економіка (економіка замкнутого циклу) та зелена економіка. Хоча ці концепції мають різні акценти, їх поєднання формує синергію, здатну забезпечити баланс між економічними інтересами та екологічною безпекою [1]. Циркулярна економіка ґрунтується на принципах мінімізації відходів, повторного використання матеріалів та відновлення ресурсів. Вона замінює традиційну лінійну модель «виробництво — споживання — утилізація» циклічними процесами, що подовжують життєвий цикл продуктів. Зелена економіка, своєю чергою, робить акцент на зниженні негативного впливу на довкілля, розвитку відновлюваних джерел енергії та збереженні екосистем, поєднуючи економічне зростання із соціальною відповідальністю. У країнах ЄС ці підходи вже інтегровані в національні стратегії. Наприклад, Європейський зелений курс поєднує політику ресурсоефективності, кліматичної нейтральності та розвитку чистих технологій.

Поєднання двох підходів створює багатовимірний ефект. По-перше, мінімізація відходів та повторне використання матеріалів скорочує потребу в первинних ресурсах, що знижує екологічний тиск на довкілля. По-друге, розвиток відновлюваної енергетики та енергоефективних технологій формує нові ринки та стимулює створення робочих місць. По-третє, запровадження прозорих механізмів управління ресурсами підвищує довіру громадськості та сприяє формуванню екологічної культури населення. Соціальна складова зеленої економіки дозволяє зменшити нерівність, розширити участь громад та посилити стійкість локальних економік.

Досвід Європейського Союзу, участь у програмах технічної допомоги та партнерства з міжнародними організаціями можуть прискорити інтеграцію України в глобальні екологічні ініціативи. Особливо важливим є доступ до технологій та фінансування, що сприятиме впровадженню інновацій у промисловість, транспорт і будівництво. Україна має значний потенціал для розвитку циркулярних та «зелених» практик у різних секторах. Стратегічним завданням є формування екологічної свідомості суспільства та активна участь громад у плануванні сталого розвитку. Освіта та інформування населення про переваги зеленої та циркулярної економіки підвищать суспільну підтримку реформ [2].

Отже, синергія циркулярної та зеленої економіки є ключовою умовою сталого розвитку України. Поєднання цих підходів сприяє зменшенню екологічного навантаження, підвищенню ефективності використання ресурсів та формуванню конкурентоспроможної економіки. Успішна реалізація такої моделі потребує інновацій, інвестицій, державної підтримки та міжнародної співпраці. Інтеграція України до світового ринку екологічно орієнтованих технологій і практик може стати важливим кроком до економічної та екологічної стійкості, що відповідає стратегічним інтересам держави та суспільства.

1. Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року: Указ Президента України від 30.09.2019 № 722/2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>.

2. Статистика зовнішнього сектору України. Зовнішня торгівля: матеріали офіційного сайту НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/sector-external>.